

## IRODALOM.

**Homeros Iliasa és Homeros Odysseiája.** Bő szemelvényekben kiadta és bevezetésekkel ellátta dr. Csengeri János. Második javított kiadás. Budapest, 1896—1897. Az Eggenberger-féle könyvkereskedés kiadása. Az előbbinek 1 frt 60 kr., az utóbbinak 1 frt 40 kr. az ára.

E két könyv, melynek itt csak általánosságban való rövid ismertetésére szorítkozom, körülbelül 8—8 ezer versnyi szemelvényt ad Homeros eposaiból. A szöveg előtt tartalmas fejezetekben felöleli az iskolai Homeros-tanulmány minden fontosabb kérdését; így az *Ilias* kötete a következő cikkeket tartalmazza: 1. Homeros, 2. A homerosi eposok sorsa, 3. A homerosi kérdés, 4. A trójai mondakör, 5. Az *Ilias* tartalma, 6. A I. chronológiája, 7. Az I. színtere, 8. Az I. szerkezete; — az *Odysseia* kötete pedig: 1. Az O. szerzője, 2. Az O. tartalma, 3. Az O. chronológiája, 4. Ithaka, 5. Az O. szerkezete, 6. Az epikus előadásmód, 7. A homerosi költészet és világnézet jellemzése.

Az első kiadáshoz képest ez az új kiadás nem ugyan lényegében, hanem részleteiben számos czélszerű változást tüntet föl. A bevezetések tartalma a középiskolai tanítás czéljának megfelelőbb terjedelmet és alakot nyert s legnagyobb részük nem csak hasznos, hanem kedves tanulmánya is lesz tanuló ifjúságunknak, és valamennyit czélszerűen használja föl akár mint rendes, akár mint magáh, akár pedig mint összefoglaló vagy kiegészítő olvasmányt, Homerosról s a rávonatkozó fontosabb kérdésekről tiszta képet és ismeretet szerez, a mely igen jól beleillik az általános műveltség azon keretébe, a melynek megadására a gymnasiumi tanítás törekszik.

A szemelvények is több hasznos változáson mentek át. Az első kiadás *Ilias*-szemelvényeiből néhányat elhagyott, helyettük azonban még több, s részint szebb, részint jellemzőbb részleteket vett föl a szerző. Az *Odysseia* az első kiadáshoz képest csakis gyarapodást, és pedig minden tekintetben hasznos gyarapodást mutat.

A könyvek kiállítása csinos. A görög szöveg nyomása pedig valósággal ritkítja párját. Dicséretére legyen mondva a kiadó cégnek, nem kimélte a költséget sem anyag, sem hely dolgában; a szép kiállítású és tartalmas könyvek ára tehát a mi viszonyainkhoz képest épen nem mondható magasnak, kivált ha figyelembe vesszük, hogy terjedelmük főleg a szélesközű és nagyjegyű nyomás miatt 17—18 ív körül jár.

A görög szövegben *La Roche* és *Ameis* voltak irányadók. A szövegoszlopok fölött közölve van rövid tartalmuk is. Az *Ilias*-kiadás

elején Homeros tiszta mellképét látjuk a nápolyi muzeumban levő márvány mellszobra után, végén pedig a trójai királyiház családfáját és a trójai síkság térképét; az Odysseia-kiadás elején Homeros apothéosisát adja a British-muzeum márvány domboróműve után, végén pedig Ithaka térképét.

A két mű tanulmányozása közben helylyel-közzel fölmerült észrevételeimnek a következő kiadásra való tekintetből más helyen kifejezést adtam már. Itt szándékomhoz képest csupán a könyvek használatát tartva szem előtt teszek egy-két helyreigazítást. Így az II. XXXI. l. «Grote nézetének alkalmazása az *Iliasra*» áll, e h. «az *Odysseidára*». — U. o. a XXXII. l. a. 4. sorban «ellen» áll *elem* helyett. Az Od. IX. l. f. 10. sorban «szerette» van, e h. *szerzette*; a XXXIII. l. utolsó sorában «6» van 5 helyett. *Ithaka* térképén, minthogy a szerző *Schliemann* föltevését követi (XXXV. l.), nem a kellő helyen jelzi «A régi főváros romjai»-t; u. o. hibásan van írva *Neritos* (*Neriton* h.) s rajta maradt *Grotte*.

A *Bevezetések* stílusa magyaros, világos, szabatos és választékos. A szöveg gondos átnézésről tanuskodik. Általában iskolai Homeros-kiadásaink között örömmel üdvözölhetjük e két könyvet nem csak csinos kiállításánál, hanem tartalmi gazdagságánál fogva is. Csak az ígért «Jegyzetek», vagy legalább egy megfelelő szótár mielőbbi kiadását ohajtjuk még, hogy hozzájok fűzött reményünk avval is növekedjék.

CSERÉP JÓZSEF.

**Magyar Könyvesház.** Szerkeszti *Böngérfi János*. 1. sz. *Ilosvai Péter*. Elbeszéli *Böngérfi János*. Budapest, ifj. Nagel Ottó kiadása. 32 l. Ára 5 kr.

Soha irodalmunkban annyi gyűjteményes vállalat nem keletkezett, mint mostanában. Alig múlik el hónap, hogy vagy piros, vagy zöld, vagy sárga borítékban, vagy a spektroskop más színében be ne röppenjenek hozzánk valamely sorozatnak első füzetkéi. A sorozatok néha csak színben különböznek egymástól, néha árban, olykor irányban is, s szerkesztők és kiadók hol egyazon közönségnél versenyeznek, hol a közönség különböző rétegeiben igyekeznek piacot hódítani. E közművelődési tünet akkor is az irodalom terjeszkedésének és az ismeretek népszerűsítésének örvendetes jele, ha üzleti rugói vannak, s örülni kell, ha e téren üzleti verseny támadhatott. De a dolognak más oldala is van; a sorozatos vállalkozás elnyomja az egyéni munkát, s a rohamos «gründolás» e téren is könnyen túlságba mehet; több lesz a kis és nagy vállalat, mint